قارشى ئېلىش لوزۇنكىسىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئاشلىق سوۋغا قىلىش، ماددىي ئەشيا سوۋغا قىلىش، پۇل سوۋغا قىلىش

ـــ گۇاڭدۇڭ لىيەنجوۋدىكى ئاممىغا بىلەن ئىشچى - دېھقان قىزىل ئارمىيەسى ئارىسىدىكى بىر بۆلەك كەچۈرمىش

□ **شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرلىرى مېي چاڭۋېي، لى سۇڭ، لىيۇ فېي**

گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى لىيەنجوۋ شەھىرى دۇڭبېي بازىرىنىڭ دافېي كوچىسىدىكى 16 - نومۇرلۇق قورۇ ـــ فېڭ دافېينىڭ ئەسلىي تۇرالغۇسى بولۇپ، بۇ يەرگە ئېكسكۇرسىيەگە كېلىدىغان كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەيدۇ.

بۇ، چىڭ سۇلالىسى دەۋرىدە سېلىنغان، 100 يىلدىن ئارتۇق تارىخقا ئىگە قورۇ بولۇپ، قەدىمىي تۈس، قەدىمىي پۇراقتا ئىگە چوڭ زالنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا «شەرەپلىك ئائىلە» دېگەن خەت يېزىلغان چوڭ ياغاچ تاختا ئېسىلغان، فېڭ دافېينىڭ ئۆسمۈرلۈك چاغلىرى مۇشۇ يەردە ئۆتكەن. ئۇ 1924 - يىلى پارتىيەگە كىرگەن، 25 مىڭ چاقىرىملىق ئۇزۇن سەرنى پەرنى تولۇق باسقان. 20 - ئەسىرنىڭ 40 - يىللىرىدا، جياڭ جېيشى جەنۇبىي ئەنخۇي ۋەقەسىنى پەيدا قىلغاندا، فېڭ دافېي بەختكە قارشى ئەسىرگە چۈشۈپ، كېيىن ئىشپىيونلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن، شۇ چاغدا ئۇ ئەمدىلا 41 ياشتا ئىدى.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى لىيەنجوۋ شەھەرلىك كومىتېتى پارتىيە تارىخى تەتقىقات ئىشخانىسىنىڭ سابىق مۇدىرى خۇاڭ جاۋشىڭنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، فېڭ دافېي ئەڭ ئاخىرقى قېتىم 1931 - يىلى 1 - ئايدا ئۆيىگە قايتقان. شۇ چاغدا ئۇ تۇنجى رۇشلۇق قىزىل 7 - جۇن گۇاڭشىدىن خۇنەن - جياڭشى چېگرالىرىغا يېقىنلىشىپ، يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا مەركىزىي سوۋېت رايونى بىلەن بىۋاستە ئالاقىلىشىش تەك مۇھىم ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالغان. لېكىن يول بويى دۈشمەننىڭ قوغلاپ زەربە بېرىشىگە ئۇچراپ، بىر تەرەپتىن جەڭ قىلغاچ، بىر تەرەپتىن گۇاڭدۇڭنىڭ شىمالىدىكى لىيەنجوۋ (شۇ ۋاقىتتا لىيەنشېين دەپ ئاتىلاتتى)غا چېكىنىپ تەمىناتنى تولۇقلىغان.

تارىخىي ماتېرىياللاردا خاتىرىلىنىشىچە، قىزىل 7 - جۇن گۇاڭدۇڭغا كىرگەندە دۈشمەننىڭ ئۇنۇملۇك قارشىلىقىغا ئۇچرىمىغان، لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قول تۇتىدىغان بىر قېنى مەسلىگە دۇچ كەلگەن، دۈشمەن شۇ جايدا ھە دەپ ئىغۋا تارقىتىپ، قىزىل ئارمىيە «ئادەم ئۆلتۈردۇ، ئوت قويىدۇ، مال - مۈلۈكنى ئومۇمنىڭ قىلدۇ، خوتۇننى ئومۇمنىڭ قىلدۇ، تۇتۇۋالغان ئادەملەرنىڭ يۈزىنى داغلاپ ئەن سالدۇ» دەپ بوھتان چاپلىغان، پۇقرالار بۇنى راست دەپ ئىشىنىپ قېلىپ، ئارقا - ئارقىدىن «قېچىپ كەتكەن».

1931 - يىلى 1 - ئاينىڭ 16 - كۈنى، قىزىل 7 - جۇن دۇڭبېي بازىرىغا كىرگەن. شۇ كۈنى، بازاردىكى پۇقرالارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك قېچىپ كەتكەن، ھەتتا فېڭ دافېينىڭ خوتۇنى چېن شۇشۇننىڭمۇ نەگە كەتكەنلىكىنى بىلگىلى بولمىغان. بەختكە يارشا، فېڭ دافېي ئۆيىدە قېيقالغان ياخشى دوستى تەن رۇڭشېڭنى تاپقان. يۇرتداشلار فېڭ دافېينىڭ قايتىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئەندىشىسىنى تۇگىتىپ، شۇ كۈنلا ھەممىسى ئارقا - ئارقىدىن ئۆيلىرىگە قايتىپ كەلگەن، يەنە قىسمىغا تەمىنات يەتكۈزۈپ بەرگەن.

«قىزىل ئارمىيە زادى ئادەم ئۆلتۈرۈپ ئوت قويىدىغان باندىتلارمۇ؟ پۇقرالار پەقەت بىر قېتىم ئۇچراشسىلا ھەممىنى بىلەلەيدۇ.» خۇاڭ جاۋشىڭ مۇنداق دېدى: قىزىل ئارمىيە 1 - ئاينىڭ 17 - كۈنى شىجاڭ بازىرىنىڭ شىتاڭ كوچا ئېغىزىغا يېتىپ كەلگەندە، دائىم لۇكچەك، ئادەتلەنگەن جىنايەتچىلەرنىڭ بۇلاڭ - تالاڭ قىلىشىغا ئۇچراپ كەلگەن ئون نەچچە سودىگەر پوجاڭزا ئاتقان، يەنە «قىزىل ئارمىيەنى قارشى ئالمىز» دېگەن خەت يېزىلغان لوزۇنكىنى ئېسىپ قىزىل ئارمىيەنى كۈتۈۋالغان.

قىزىل ئارمىيەنىڭ كېيىنكى ھەرىكىتى كىشىلەرنىڭ ئەندىشىسىنى تېخىمۇ تۇگەتكەن: خەلقنى ئاۋارە قىلماسلىق ئۈچۈن، كومانداىر - جەڭچىلەرنىڭ ھەممىسى گۇەندى بۇتخانىسى ۋە يۇرتداشلار ئۆيۈشكەن ئورۇنلاردا ياتقان، ئۇلار ئىشلەتكەن ھەممە نەرسە - بۇيۇملارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ قويغان، ئىشىكلەرنى ئېچىپ بەرگەن، ھويلا - ئارام تازىلىغان، ئىشلىتىلگەن سۇ ساۋۇتلىرىنى تولدۇرۇپ قويغان، ئىشلىتىلگەن ئۇخلاش تاختايلىرىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ قويغان. ئۇلار ئىشلىتىلگەن ھەممە نەرسىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئاندىن ئاندىن